

۲۲۰ ۸۸۸۱

معرفت شناسی

www.ketab.ir

دکتر ابراهیم نیک صفت

سرشناسه	: نیک صفت، ابراهیم، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدید آور	: معرفت شناسی / ابراهیم نیک صفت؛ ویراستار علمی نصراله عرفانی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور؛ ۲۸۳۱. گروه علوم روان شناسی؛ آ/۱۰۳.
شابک	: 978 - 964 - 14 - 0882 - 6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۳۹.
موضوع	: شناخت (فلسفه) -- آموزش برنامه ای
موضوع	: Knowledge, Theory of -- Programmed instruction
موضوع	: شناخت (فلسفه) -- آزمون ها و تمرین ها (عالی)
موضوع	: Knowledge, Theory of -- Examinations, questions, etc. (Higher)
شناسه افزوده	: عرفانی، نصرالله، ۱۳۴۴ - ویراستار
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور
شناسه افزوده	: Payam Noor University
رده بندی کنگره	: BD۱۶۸
رده بندی دیویی	: ۱۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۵۰۹۹۶

معرفت شناسی

مؤلف: دکتر ابراهیم نیک صفت

ویراستار علمی: دکتر نصراله عرفانی

تهیه و تولید: مرکز انتشارات دانشگاه پیام نور

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۱۴ - ۰۸۸۲ - ۶

ISBN: 978 - 964 - 14 - 0882 - 6

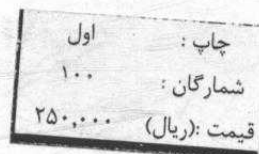
فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش

آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید کپی یا خلاصه برداری، نشر و ترجمه، چاپ، افست، توزیع گسترده، تهیه CD و ... این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح پشت و روی جلد و ... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

آدرس فروشگاه مرکزی چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور: تهران، خیابان شهید رجایی،

نرسیده به تقاطع آزادگان، جنب ورزشگاه یادآوران. تلفن: ۵۵۵۰۲۱۰۴ - ۵۵۰۰۹۸۳۸

سایت فروش اینترنتی: <http://digibook.pnu.ac.ir>

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	نه
فصل اول. مفاهیم کلی معرفت‌شناسی.....	۱
هدف کلی.....	۱
هدف‌های یادگیری.....	۱
مقدمه.....	۲
۱-۱ تعریف معرفت‌شناسی.....	۴
۱-۱-۱ ارتباط معرفت‌شناسی با منطق.....	۵
۱-۱-۲ ارتباط معرفت‌شناسی با فلسفه.....	۶
۱-۱-۳ رابطه معرفت‌شناسی با فلسفه علوم.....	۷
۱-۱-۴ رابطه معرفت‌شناسی با دین.....	۸
۲-۱ اهمیت و ضرورت معرفت‌شناسی.....	۱۰
۳-۱ معرفت‌شناسی در فلسفه اسلامی.....	۱۱
۱-۳-۱ اندام‌های حسی.....	۱۴
۲-۳-۱ قوه عقل.....	۱۶
۳-۳-۱ ادراک شهودی.....	۱۷
۴-۱ معرفت در روان‌شناسی.....	۱۷
۱-۴-۱ یادگیری.....	۱۹
۲-۴-۱ هوش.....	۲۱
۳-۴-۱ حافظه.....	۲۲
۴-۴-۱ فراموشی.....	۲۴
۵-۴-۱ ادراک.....	۲۵
۶-۴-۱ تفکر.....	۲۶

۲۸	 ۷-۴-۱ خلاقیت
۳۰	 ۸-۴-۱ حل مسئله
۳۱	 ۹-۴-۱ تصمیم‌گیری
۳۳	 خلاصه فصل اول
۳۶	 خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل اول
۳۸	 خودآزمایی تشریحی فصل اول
۴۱	 فصل دوم. مکاتب فلسفی معرفت‌شناسی
۴۱	 هدف کلی
۴۱	 هدف‌های یادگیری
۴۲	 مقدمه
۴۲	 ۱-۲ ایده‌آلیسم
۴۳	 ۱-۱-۲ سوفسطائیان
۴۴	 ۲-۱-۲ شکاکان
۴۶	 ۳-۱-۲ ارزیابی سوفسطائیان و شکاکان
۴۸	 ۴-۱-۲ رئالیسم
۴۸	 ۲-۲ پیشینه معرفت‌شناسی
۴۹	 ۱-۲-۲ یونان باستان
۴۹	 ۱-۱-۲-۲ فطرت‌گرایان
۵۰	 ۲-۱-۲-۲ تجربه‌گرایان
۵۱	 ۳-۱-۲-۲ شک‌گرایان
۵۲	 ۲-۲-۲ دوره قرون وسطی
۵۲	 ۱-۲-۲-۲ واقع‌گرایی
۵۳	 ۲-۲-۲-۲ مفهوم‌گرایی
۵۴	 ۳-۲-۲-۲ نام‌گرایی
۵۴	 ۳-۲-۲ دوره جدید
۵۵	 ۱-۳-۲-۲ عقل‌گرایی
۵۶	 ۲-۳-۲-۲ تجربه‌گرایی
۵۷	 ۴-۲-۲ دوره معاصر
۵۸	 ۱-۴-۲-۲ پراگماتیسم
۵۹	 ۲-۴-۲-۲ پوزیتیویسم
۶۰	 ۳-۴-۲-۲ هرمنوتیک
۶۲	 خلاصه فصل دوم
۶۳	 خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دوم
۶۵	 خودآزمایی تشریحی فصل دوم

پیشگفتار

معرفت‌شناسی، شاخه‌ای از فلسفه است که به ارزشیابی معرفت بشری، حدود، مبانی، ابزار، مبادی و میزان اعتماد به آن می‌پردازد. منظور از معرفت بشری، این است که چگونه انسان می‌تواند شناخت پیدا کند و چگونه می‌تواند درباره شناخت‌های خود و ارزشیابی انواع و تعیین ملاک صحت و خطای آن‌ها بحث کند. آنچه از معنای فوق استفاده می‌شود این است که مسائل و موضوعات معرفت‌شناسی، مقدم بر همه معارف و علوم دیگر است؛ یعنی، اعتبار مباحث و مسائل یک موضوع علمی، دینی، فلسفی و مانند آن، به تأیید و تصدیق مبانی و مبادی آن‌ها است که آن مبانی، در معرفت‌شناسی تبیین می‌شود. به عبارتی، جایگاه معرفت‌شناسی نسبت به سایر علوم و معارف، همچون ریشه درخت برای ساقه، شاخه و میوه آن است که مباحث مرتبط با معرفت‌شناسی، به‌عنوان ریشه‌ای‌ترین و اساسی‌ترین مباحث مقدماتی درباره معرفت و علوم است که به‌واسطه آن، همه دانش‌ها و علوم، مورد ارزیابی و تأیید قرار می‌گیرد.

معرفت در فلسفه اسلامی همواره از موضع نیرومند و استواری برخوردار بوده و هیچ‌گاه دستخوش لرزل و اضطراب و بحران نشده است و با اینکه کمابیش گرایش‌های مخالفی در کنار آن به‌وجود آمده و گهگاه فلسفه اسلامی را درگیر کرده، ولی پیوسته موضع قاطع ایشان، مبنی بر اصالت عقل در مسائل متافیزیکی کاملاً محفوظ بوده و بدون اینکه از ارج تجارب حسی بکاهند و اهمیت به‌کارگیری روش تجربی را در علوم طبیعی انکار کنند، بر استفاده از روش تعقلی در حل مسائل فلسفی تأکید داشته‌اند.